

nov 1970

SØVÆRNSORIENTERING NR. 40/70

UKLASSIFICERET

Værnepligtige talsmænd orienteres

Ved Forsvarsministerens møde med talsmandsrepræsentanter i sommer på Frederiksberg Slot blev der nedsat et udvalg af tre værnepligtige til støtte for ministerens arbejde med gennemførelse af en soldaterlønsordning. Udvalget har udarbejdet en orientering, der i forståelse med Forsvarsministeriet nu udleveres til alle værnenes talsmænd og tjenestesteder.

Orienteringen oplyser, at det tegner til en ordning af følgende udseende:

Cafeteriaordning vil blive centralt styret, bl.a. sådan, at der vil blive udarbejdet kostplaner for hele landet. Indkøbene vil foregå centralt, og man vil derfor også kunne få ensartede kostpriser på samtlige tjenestesteder. Nyordningen betyder en administrativ sammenlægning af kostforplejningen og mandskabskantineerne, og på længere sigt måske også en bygningsmæssig sammenlægning.

Kostpenge tænkes udbetalt i form af spisebilletter dækkende en 14 dages periode. Ikke anvendte billetter (ubrudte hæfter) vil blive refunderede ved lønudbetaling, brudte hæfter ved hjemsendelsen. Refunderingsbeløbet er endnu ikke fastsat - og heller ikke, hvor meget en billet vil omfatte, f.eks. i form af drikkevarer.

Virksomheden tilrettelægges som selvbetjening således, at alt personel kan blive betjent fra samme tilberedelses- og udleveringssted. Der skal være fælles økonomi for samtlige cafeterier og i hovedsagen skal de være selv bærende.

Forplejnings- og kantinevirksomheden under feltforhold, om bord i flådens skibe, ved Flådestation Grønneal og FN-styrker i udlandet er henlagt til Forsvarskommandoen, der har lagt opgaverne under Forsvarets Intendanturkorps. De falder således ikke ind under cafeteriaordningen ved landetablisserne.

Det er endnu ikke afklaret, hvilke skattemæssige konsekvenser ordningen vil medføre. Dette spørgsmål skal forhandles mellem Forsvarsministeriet og skattemyndighederne.

De tre talsmænd har under drøftelserne af en forbedret hjemsendelsespengeordning fremført det ønskelige i et hjemsendelsesbeløb sva-

././.

rønde til 14 dages løn for ikke-faglærte arbejdere (landsgennemsnit). Man har også drøftet en ferieordning sigtende på at give den hjemsendte mulighed for hurtigt at komme ind i en normal ferierytme.

Det er talsmændenes opfattelse, at velfærdsmidlerne fra mand-skabskantinernes drift, må kunne anvendes til velfærds-mæssige formål i samme omfang som nu. De har givet udtryk for det ønskelige i, at fritids-udvalgene får en besluttende kompetence i forhold til disse midler.

Det overvejes som næste led i soldaterlønsordningen at gennem-føre en ændring i frirejseordningen, så den bliver mere smidig. Der skal være mulighed for støtte til transport med andre trafikmidler end De Dan-ske Statsbaner og private busselskaber. En revision kan tænkes ved at give et fast transporttilskud på f.eks. kr. 50,- om måneden og oveni et dokumenteret beløb - evt. udregnet efter, hvad et tog- eller buskort vil-le koste mellem tjenestested og hjem.

Talsmændenes overvejelser vil blive lagt til grund for drøftel-serne på det talsmandsmøde, der foreslås holdt på Frederiksberg Slot i begyndelsen af næste måned. Før dette skal udvalget mødes med Forsvars-ministeren.

Udvalgets tre medlemmer er J.O.K.Søndergaard, Søværnet, Bjarne Pedersen, Flyvevåbnet og Per Bendix, Hæren.

UKLASSIFICERET

Udvidelsen af Nyt Løb

Det uddybningsarbejde, der i øjeblikket foregår i den nordlige del af "Flådens Leje", er en del af det samlede projekt, benævnt "Retab-lering af bomspærring mellem Flådens Leje og Københavns Havn".

Det allerede udførte arbejde har omfattet en udskiftning af den gamle bomspærring fra Christiansholm til den faste Hønsbro med en ny spær-ring bestående af plastbomme påmalet flourescerende orange striber.

Broen "Linien" er fjernet, ligesom der af den estakade, der lig-ger nord for den fjernede bro "linien", er sket en 12 m afkortning af esta-kaden mod øst, således at gennemsejlingsbredden i Nyt Løb dermed er øget til 45 m. I forbindelse hermed pågår for tiden uddybningsarbejde, således at dybden i gennemsejlingsretningen overalt er 7 m.

Forestående arbejde vil omfatte fjernelse af den faste Hønsbro og fjernelse af Duc d'alber i Flådens Leje med undtagelse af 4 stål-Duc d'alber (nr. P 3, P 4, P 7 og P 8) samt "bmsvejsnings-Duc-d'alben" (P 10).

././.

Den endelig fornyede bomspærring vil herefter bestå af plastbomme mellem pæle strækkende sig fra Christiansholm i syd til vestlige ende af estakaden mod nord, med to gennemsejlingsåbninger for henholdsvis "Dokøfærgen" og Toldbodfærgen".

UKLASSIFICERET

250 årsdagen for Tordenskjolds død

På 250 årsdagen for Tordenskjolds død vil der den 12. november kl. 1000 finde en mindehøjtidelighed sted i Holmens Kirkes kapel. Den vil omfatte kransenedlægning, andagt, trompetsolo, mindetale og korsang.

Foruden det norske Sjøforsvar og det danske Søværn har en række foreninger og institutioner anmeldt at ville nedlægge krans eller blomster. Det er Norsk Tordenskiold-Forbund, Danske Tordenskjolds-Venner, Den danske Søofficersforening, Den danske Marineforening, Tordenskiold-Garden og Det danske Søkadetkorps.

UKLASSIFICERET

Sanering af Marinekaserne København

Forsvarets Bygningstjeneste har meddelt, at der for 2. etape af modernisering af sovestuer og baderum på Marinekaserne København nu er givet dispensation fra det byggestop, der trådte i kraft den 15. oktober. Arbejdet med sanering af den nordlige del af kasernens midterfløj kan påbegyndes i nær fremtid.

UKLASSIFICERET

Velkommen til Søværnets Personelkontor

Ved en sammenkomst den 9. november bød Chefen for Søværnet Søværnets Personelkontor velkommen til Gernersegade, hvor det nu er integreret i Marinestabens Personelafdeling.

Viceadmiralen sagde bl.a., at denne integrering længe havde været ønsket, men ikke gennemførlig på grund af pladsmangel. De nylig iværksatte omlægninger har imidlertid nu muliggjort flytningen fra Holmen. Den vil måske indebære en del vanskeligheder i starten, men integrationen vil givetvis rumme mange praktiske fordele. Placeringen er - som man allerede ved - midlertidig. Om et par år ventes Marinestaben at skulle flytte til Forsvarskommandoen i Vedbæk.

././.

TIL TJENESTEBRUG

Nye torpedobåde til flåden

Da det i sin tid kunne forudses, at vore torpedobåde af FLY-VEFISKEN-klassen ville være tjenlige til udrangering på grund af foreldelse og udslidning i løbet af perioden 1970-73, blev der af Søværnskommandoen i 1967 gennem en særlig arbejdsgruppe, repræsenterende Søværnsstaben, Søværnets operative Kommando, Søværnets tekniske tjenester og Orlogsværftet, iværksat udarbejdelse af typekrav til en ny torpedobådsklasse.

Arbejdsgruppen, der under sine overvejelser bl.a. konsulterede Forsvarets Forskningsråd, afleverede i løbet af 1968 sit forslag, og dette dannede efter Søværnskommandoens godkendelse grundlag for en indstilling til Forsvarsministeriet fra Chefen for Søværnet i begyndelsen af 1969 om, at der blev truffet principbeslutning om bygning af et antal torpedobåde hver på ca. 190 tons, idet denne anskaffelse, som var tilpasset Søværnets styrkemål, forinden var blevet optaget på forsvarrets materielanskaffelsesplan.

Efter nærmere overvejelser i Forsvarsministeriet, har dette nu anmodet om finansministeriets tilslutning til at søge bevilling til bygning i de nærmest kommende år af 4 både på grundlag af de foreliggende typekrav.

UKLASSIFICERET

Indland kort

I den østlige Østersø er der observeret et sovjetisk korvetlignende orlogsskib af ny type. Det er omkring 60 m langt med et displacement på ca. 700 tons. Skibet er udstyret med rørlignende ramper, som må formodes at indeholde nye missiler, og det er udrustet med det nyeste elektroniske materiel.

Søværnets Skibs- og Maskininspektion har meddelt Chefen for Søværnet, at man intet har at bemærke til, at højeste tilbud på minelageren LINDORMEN på 99.101 kr. fra firmaet Otto Danielsen antages.

Commander T.C.B. Firth er tiltrådt som britisk militær-, marine- og flyverattaché. Attacheen, der har forrettet stabstjeneste samt været chef for H.M.S. Bellerophon, er under opholdet i Danmark ledsaget af sin hustru og en søn.

././.

Stabschefen ved Chefen for Søværnet ledsaget af officerer fra Marinestaben og specialtjenesteinspektørerne har foretaget inspektion af Fregatdivision 4 samt inspektionsskibene FYLLA og VÆDDEREN.

UKLASSIFICERET

Udland kort

Mauritius har tilbudt Storbritannien en flådebase, hvis den skønnes nødvendig af hensyn til den russiske sømilitære aktivitet i Det indiske Ocean.

Japans forsvarsministerium har udarbejdet en forsvarsplan til 16 milliarder dollars. Den omfatter bl.a. nybygning af orlogsskibe på i alt 245.000 tons. Der skal også anskaffes 1000 kampvogne og amfibiefartøjer til hæren og flyvevåbnet skal udvides med 54 amerikanske Phantom-jagere.

Kommandør Hans Bernhard Gundersen er blevet udnævnt til kontre-admiral fra 15. november og samtidig beordret til chef for "Sjøstridskref-terne" i Nord-Norge.

E B

E.V. Jørgensen
kommandør
stabschef ved Chefen for Søværnet

MARINESTABEN

Nov 1970

SØVÆRSORIENTERING NR. 41/70

UKLASSIFICERET

250 årsdagen for Tordenskiolds død

Den 12. november holdtes i Holmens Kirkes Kapel en mindehøjtidelighed i anledning af 250 årsdagen for Tordenskiolds død. Den overværedes af Hans Majestæt Kongen, der nedlagde en krans ved sarkofagen. Desuden blev krans eller blomster lagt af den norske ambassadør, Chefen for Søværnet samt repræsentanter for Norsk Tordenskiold-Forbund, Danske Tordenskiold-Venner, Søofficersforeningen, Marineforeningen, Tordenskiold-Garden og Søkadetkorpset.

Repræsentanter for Søværnets nuværende og tidligere tjenstgørende personel med pårørende havde indfundet sig for at overvære højtideligheden.

Efter kransenedlægningen udtalte Chefen for Søværnet følgende mindeord:

"Viceadmiral Peter Tordenskiold fremstår for eftertiden ikke blot som den største af de personligheder, der virkede for Danmark og Norge under den Store Nordiske Krig 1709-1720; han er tillige en af de største som nogensinde har tjent i den dansk-norske fællesflåde.

Historien fortæller os, at Peter Wessel som dreng var ret så vild og uregerlig. Med nutidens sprog ville man måske kalde ham ungdomsoprører. Han ville ikke bindes til stille sysler, men havde egenmægtigt sat sig det mål at komme til søs - og det kom han.

Hans løbebane blev kort, men var enestående og eventyrlig, kadet i 1709 og viceadmiral 10 år senere.

Hans handlinger under den lange krig lyste som glimt i mørke, og han opnåede - som der står her på væggen - at hans konge nævnede ham med hæder, hans medborgere med glæde og hans fjender med skræk.

Misundere og fjender i egen kreds undgik han ikke at få. De skabte ham besværligheder, men formåede ikke at forhindre ham i at udfolde sig.

Kun 30 år gammel døde han i det fremmede hin morgen for 250 år siden; men hans indflydelse som forbillede rækker frem til nutiden.

Tordenskiold var en typisk lederskikkelse, som kunne samle mange gode mænd om sig og få dem til at yde det ypperste i kampen for

././.

fædrelandene.

Han besad de rette chefs-egenskaber. Med selvtillid og ansvarsglæde var han fuld af virketrang og initiativ, ligesåvel som han nærede omsorg for sit mandskab.

Han var en fortrinlig sømand og gav under vanskelige forhold mange eksempler på blændende manøvrering.

Han havde et klart taktisk blik og viste som skibschef fremragende evner til at udnytte sine manøvrer under kamp.

Som eskadrechef havde han god strategisk forståelse og disponerede målbevidst.

Tordenskiold undgik ikke tilbageslag; men de slog ham ikke ud, og hans få tabte kampe kom derfor indirekte til at virke positivt i den store sammenhæng og bidrog til at binde fjenden til defensiv usikkerhed.

Højdepunkterne i Tordenskiolds indsats står at læse her på sarkofagen:

- Dynekilen, Marstrand, Elfsborg -

alle aktioner, som førte mod samme mål: at hindre fjenden i at udnytte havet og således at sikre de livsvigtige forbindelseslinier til søs mellem Danmark og Norge og herfra til omverdenen. Dette var grundlaget for en heldig krigsførelse og dermed for landenes eksistens.

Efter den sidste kamp kunne han rapportere:

"Den ganske svenske sømagt i Nordsøen består nu kun af 5 små galejer."

Dette betød i praksis, at målet var nået.

Ned gennem tiden har Tordenskiold således stået som et lysende eksempel for norske og danske søofficerer - og der er stadig inspiration at hente hos ham med hensyn til lederevner, sømandskab og taktik.

Derfor udtaler jeg i ærbødighed og taknemmelighed på det sted, hvor han nu hviler:

Æret være viceadmiral Peter Tordenskiolds minde".

Efter at radioens drengekor derpå havde sunget "O, Nordhav; Glimt af Wessel brød den mørke sky" læste Orlogsprovsten og den i København residerende norske præst skriftsteder, hvorpå en hornblæser fra Tordenskiold-garden blæste "Last post".

Også ved mindestenen i Gleidingen mellem Hannover og Hildesheim, hvor duellen, der medførte Tordenskiolds død, fandt sted, blev der holdt en højtidelighed. Her deltog fra dansk side Forsvarsattachéen i Bonn, oberst S.A.Larsen og kommandørkaptajn B. Hervad-Jørgensen.

././.

UKLASSIFICERET

Dagsbefaling fra den svenske flådechef

Den nye chef for den svenske marine, viceadmiral B. Lundvall har udsendt en dagsbefaling til alle marinens tjenestesteder.

Det hedder heri: - Vort land har en omfattende søgrænse, hvilket giver marinen store opgaver i fredstid, under neutralitet og i krigstid. Havet er en god transportvej for den, som vil bruge den mod os. Men havet er også en naturlig beskyttelse, hvis vi udnytter dets muligheder. Vi skal kunne møde et angreb så tidligt, som vore ressourcer tillader det, vi skal kunne udnytte havet og Skærgårdens fordele. I fred og under neutralitet skal vi kunne overvåge vort søterritorium og dermed bidrage til at skabe respekt for landets suverænitet og for vor neutralitetspolitik.

For at kunne løse disse opgaver, må vi opretholde og videreudvikle marinen. Søstridskræfterne løser ikke alene opgaverne. De er en del af det totalforsvar, der nu er lagt sammen under en fælles ledelse. En fagmæssig fælles ledelse af stridskræfterne giver de bedste forudsætninger for et heldigt forsvar. De frivillige forsvarsorganisationer med alle de ihærdigt arbejdende kvinder og mænd giver marinen en uvurderlig hjælp. Den støtte, vi kan give dem i fredstid, giver os hjælp til at løse opgaverne i krigstid.

Marinen er en teknisk forsvarsgren. Samarbejdet med forsvarets tekniske institutioner er af den største betydning. Marinens høje tekniske standard er skabt gennem dygtighed og kunnen hos personellet og gennem stor indsats fra svenske værfter og industrier. Men det er mennesker, der skal mestre, styre og bruge teknikken. Det er derfor en grundlæggende opgave for os, at sørge for den rette uddannelse af personel af alle kategorier.

Vi skal bygge videre på den grund, der er lagt i årenes løb. Halvfjerdserne vil sikkert stille os overfor nye, krævende opgaver. Målet for vor virksomhed er under den operative ledelse, at stille veludrustede og veluddannede styrker til rette tid og på rette plads. Den hovedopgave skal vi løse sammen, hedder det i den svenske flådechefs dagsbefaling.

././.

UKLASSIFICERET

Chefen for Søværnet holder seminar.

I dagene 16. - 18. november har Chefen for Søværnet afholdt et seminar på Søværnets Kursus Institution Lynes.

Formålet hermed var, at drøfte de ændringer af instrukser, bestemmelser og praksis vedrørende inspektionsvirksomheden i Søværnet, som er nødvendiggjort af de igangværende omlægninger af Søværnets organisation.

Foruden medlemmer af Marinestabens inspektions- og personelafdelinger deltog blandt andet Cheferne for Søværnets operative Kommando og Søværnets Materielkommando samt Generalløgen og Søværnets inspektorer, alle bistødt af et antal stabsofficerer, i seminaret.

Resultatet af de stedfundne drøftelser viderebehandles i Marinestaben.

UKLASSIFICERET

Indland kort

Regeringens økonomiudvalg har tiltrådt, at Forsvarsministeriet søger bevilling til placering af den taktiske træner i Frederikshavn.

Chefen for Søværnet har præmieret et rationaliseringsforslag fra maskinarbejder ved Søminevæsenet Per Jønsson med 400 kr. Forslaget, der ventes at give besparelser i dækningstid og arbejds løn, skal nu gennemprøves.

Fyr- og Vagervæsenet indleder om kort tid bygningen af et lystønde-depot på Grenå Havn. Det skulle have været igang i foråret, men først nu er der dispenseret fra byggestopet.

Chefen for Søværnet har meddelt Forsvarskommandoen, at han er enig i Søværnets operative Kommandos forslag om, at det til Borgsted Batteri hørende kaserneområde og de her placerede træbarakker kan realiseres, selvom batteriet bevares.

Fildestation Korsør har haft besøg af 11 handicappede børn fra Geelsgård Kostskole i Vinum. Børnene var enten forældreløse eller uden forældre her i landet, hvorfor der var arrangeret en rundrejse for dem.

././.

UKLASSIFICERET

Udland kort

Dygterne om, at Sovjet opbygger en ubådsbase på Cuba har fået ny næring, efter at en sovjetisk ubåd og et redningsfartøj er kommet til havnebyen Cienfuegos.

Under flådemønstre i Middelhavet er det britiske hangarskib "Ark Royal" kollideret med en russisk destroyer af Kotlin-klassen. Der skete kun ringe skade, men to russiske orlogsgaster faldt overbord og er ikke blevet fundet.

S. Thostrup

November 1970

SØVÆRNSORIENTERING NR. 42/70

UKLASSIFICERET

Færdiggørelse af undervandsbåden NORDKAPEREN

Undervandsbåden NORDKAPEREN påbegyndte sine prøveture den 3 november, kun een dag forsinket ifølge den plan, der blev lagt for bådens færdiggørelse i december 1969.

Som det sikkert vil erindres fra megen presseomtale, havde Orlogsværftet på det tidspunkt måttet konstatere, at bygningen af de to undervandsbåde af NARHVALEN-klassen på grund af en række uheldige omstændigheder ville blive væsentlig dyrere end oprindeligt kalkuleret i 1964.

Undervandsbåden NARHVALEN var i december 1969 stort set færdig med sine prøveture, og der resterede kun afhjælpning af visse mindre mangler, der var konstateret under prøverne. Dette arbejde blev udført i januar/februar 1970, og båden kunne hejse kommando og indgå i flådens tal den 27 februar 1970.

Tilbage stod færdiggørelsen af undervandsbåden NORDKAPEREN, og det siger sig selv, at det for Orlogsværftet var af allerstørste betydning, at dette arbejde blev udført til den fastsatte termin og inden for den reviderede kostningsberegning.

Der skal i det følgende berettes om de foranstaltninger, der blev iværksat for at overholde termin og kostning.

Det resterende arbejde blev opdelt i 100 "aktiviteter". Hver aktivitet var igen opdelt i en række "job", i gennemsnit 5 "job" pr. "aktivitet", således at arbejdet var opdelt i ialt ca. 500 "job".

"Aktiviteterne" blev indarbejdet i en terminsplan, der var i overensstemmelse med hovedterminen, og på basis af de timesatte "job", der var i overensstemmelse med den kalkulerede restkostning, var der skabt mulighed for ved opfølgning til en hver tid at konstatere såvel det fysiske som økonomiske stade.

Til at forestå det praktiske arbejde ombord blev der udpeget en "produktionsgruppe", bestående af en driftsleder og 5 værk mestre, repræsenterende de fag, der skulle udføre ca. 80% af arbejdet.

././.

"Produktionsgruppen" havde undervandsbåden NORDKAPEREN som eneste arbejdsområde, og der blev tillagt driftslederen beføjelser, som gjorde det muligt for ham altid at få den nødvendige arbejdsstyrke til rådighed om bord, og at få nødvendige arbejdsopgaver udført i de såkaldte "bagværksteder".

Gruppen tilrettelagde arbejdet ved daglige morgenmøder.

Til at forestå planlægning og opfølgning blev der udpeget en "planlægningsgruppe" med lederen af Orlogsværftets planlægningskontor som leder.

Gruppen udarbejdede de allerede nævnte terminsplaner, og - blandt andet via EDE opgørelser - oversigter, der løbende viste arbejdets fremadskriden. Opgørelserne blev udarbejdet for hver "job", for hver "aktivitet", for hvert værksted for sig, og endvidere for det samlede arbejde.

Opgørelserne blev udført på en sådan måde, dels ved tabelopstillinger, dels ved plotning som kurver, at man heraf kunne se faktisk arbejdstid sammenholdt med budgetteret arbejdstid, og arbejdets fysiske stade sammenholdt med de budgetterede forventninger.

De opnåede opfølgingsresultater blev behandlet egentlig af en "overordnet styrende gruppe" (USG) med repræsentanter for Orlogsværftets ledelse, lederne af produktions- og planlægningsgrupperne, en repræsentant for tegnestuerne, en repræsentant for arbejderne om bord samt repræsentanter fra Søværnets Skibs- og Maskininspektion, Søminevesenet og Søværnets Televesen.

Kun i enkelte tilfælde har det været nødvendigt for en "overordnet styrende gruppe" (USG) at tage skridt til særlige foranstaltninger for arbejdets planmæssige afvikling.

Opfølgingsresultaterne er endvidere blevet behandlet ved såkaldte byggemøder, afholdt hver 14. dag, og hvori deltog produktions- og planlægningsgrupperne, samt øvrige arbejdsledere efter behov fra såvel Orlogsværftet som Søminevesenet og Søværnets Televesen.

Den foretagne planlægning og den stramme opfølgning har bevirket, at alle opståede vanskeligheder har kunnet løses uden større overskridelse af de væsentlige delterminer. På intet tidspunkt har arbejdets stade været under 95% af det budgetterede.

Løbende kunne der endvidere konstateres det glædelige, at den til færdiggørelse af de enkelte "job" og "aktiviteter" faktisk anvendte tid (antal mand x timer) var mindre end budgetteret.

././.

Såfremt der ikke under de resterende prøver viser sig alvorligere fejl eller mangler, forventes det, at timebesparelsen på det samlede arbejde vil ligge omkring 12%.

Uden arbejdsledernes og arbejderne store indsats var dette ikke lykkedes.

Det gode samarbejde med undervandsbådseskadren under bolværksprøverne har ligeledes været af væsentlig betydning for terminernes overholdelse.

Som led i prøverne har undervandsbåden NORDKAPEREN den 12 og 13 november været trykprøvet i tanken i Kiel. Prøverne blev afviklet med et særdeles tilfredsstillende resultat.

Endnu resterer visse søprøver og batterikapacitetsprøver. Såfremt disse prøver afvikles efter den lagte plan, vil undervandsbåden NORDKAPEREN være klar til at blive overdraget til Søværnet kort før jul.

Den ovenfor nævnte forventede timebesparelse betyder i penge en besparelse på ca. 1 mill. kroner i forhold til det kalkulerede beløb.

UKLASSIFICERET

Forsvarets udadrettede oplysningsvirksomhed.

Som en følge af den stigende interesse i civile kredse, og her ikke mindst blandt ungdommen, for foredrags- og diskussionsarrangementer vedrørende sikkerhedspolitikken, NATO og dermed dansk forsvar, har Forsvarets Oplysnings- og Velfærdstjeneste (FOV) taget initiativet til at øge mulighederne for at værnene kan medvirke aktivt i denne virksomhed ved at stille kvalificerede foredragsholdere til rådighed.

Forsvarets Oplysnings- og Velfærdstjeneste har således tilrettelagt et kursus for de af værnernes officerer der skal medvirke i udadrettet oplysningsvirksomhed.

Kursus, der finder sted på Søværnets Kursusinstitution i Lynæs i dagene 2 - 4 december, vil blandt andet have til formål at udveksle erfaringer vedrørende hidtidig foredragsvirksomhed, at drøfte problematikken omkring dansk forsvar og sikkerhedspolitik og at drøfte fremtidig foredragsvirksomhed.

././.

UKLASSIFICERET

Den taktiske træner

Forsvarsministeren har meddelt Chefen for Søværnet, at Forgeringens Økonomiudvalg har tiltrådt, at ministeriet søger bevilling til opførelse af en ny bygning på flådestation Frederikshavn til brug for Søværnets Taktikskoles Kampinformationskursus med henblik på her at installere den under anskaffelse værende taktiske træner.

Dermed forestår afgørelse af et spørgsmål, som længe har været genstand for drøftelser og særlige undersøgelser.

Chefen for Søværnet har efter Forsvarsministerens anmodning givet Søværnets Personelorganisationer orientering om denne sag, og kunne samtidig tilføje, at der for nærværende ikke er taget stilling til spørgsmålet om udflytning af andre skoler.

UKLASSIFICERET

Nye hurtigbåde til Forbundsmarinen

I tiden frem til 1975 vil de vesttyske torpedobådsenheder gennemgå en omfattende modernisering og fornyelse.

Forbundsdagens Forsvarsudvalg har godkendt bygningen af 20 nye hurtigbåde, som har fået betegnelsen S-148. Typen, der er på 260 ts og skal erstatte S-140 (JAGUAR) og S-141 (SEEADLER), vil blive udstyret med det franske sømålsmissil EXOCET samt en artilleriarmering bestående af een 76 mm kanon (OTO MELARA) og een 40 mm kanon. Bådene skal bygges på det franske værft CHANTIERS MECHANIQUE de NORMANDIE i CHERBOURG og svarer i sin konstruktion til den type, som dette værft har bygget til Israel og Grækenland. Fremdrivningen vil blive tyske konventionelle motorer af typen MB 518 D (MB 20 V 672 TY 90), idet hver båd udstyres med 4 motorer på ialt 14.000 HK. Anskaffelsesprisen bliver 700 mill. DM og hertil kommer 170 mill. DM til våbenudstyr.

Herudover vil 10 enheder af typen S-141 SEEADLER blive udskiftet med en ny type på 380 tons, der har fået betegnelsen S-143. Disse 10 store hurtigbåde skal bygges på det kendte MTB-værft FR. LURSSSEN i BREMEN - VEGESACK, der tillige har fået til opgave at modernisere 10 ZOBEL-KL. enheder. S-143 var oprindeligt tænkt udrustet med sømålsmissilet TARTAR, men de seneste overvejelser går ud på at gøre det franske missil EXOCET til standardarmering i den vesttyske marine, hvorfor det forventes, at TARTAR bliver erstattet af EXOCET.

././.

Den franske regering står som garanti for den franske del af det omfattende byggeprogram, der forventes afsluttet ved udgangen af 1975. Tilsvarende vil det tyske byggeprogram være tilendebragt samtidigt, således at den vesttyske flåde i 1976 vil råde over 40 moderne hurtigbåde med et effektivt og moderne våbensystem.

UKLASSIFICERET

Indland kort

Efter anmodning fra Grønlands Kommando har samarbejdsudvalget i inspektionskutteren MALLEMUKKEN udarbejdet et forslag til aptering og udstyr af en fremtidig type inspektionskutter.

Forsvarsministeriet har truffet bestemmelse om, at udvidet teknisk forberedelseseksamen med to sprog kan træde i stedet for realeksamen med matematik ved optagelse på officersskolernes B-linie.

Chefen for Søværnet har godkendt, at kasketemblem størrelse 1, anlægges på tresidet hat for selvbeklædende personel i Kvindeligt Marinekorps (sektionschefer og højere grader).

Chefen for Søværnet har, ledsaget af Våbeninspektøren, Kommandørkaptajn Felding, og andre officerer fra Marinestaben, inspiceret Søværnets Eksercerskole, og har herunder modtaget en foreløbig redegørelse for de erfaringer, som er indhøstet siden uddannelsesplanen blev omlagt i forbindelse med afkortning af tjenestetiden.

UKLASSIFICERET

Udland kort

Den engelske missil-krydser "Fife" er blevet ramt af brand i turbinerummet syd for Kreta. Den blev slukket med assistance fra hangarskibet "Ark Royal". Der skete stor materiel skade, men ingen kom noget til.

UKLASSIFICERET

Udland kort

Det norske Horten Værft har udviklet en datamaskine til ca. 100.000 kr. Den kan plotte skibe i eget område, beregne lastfordeling, føre kontrol med maskineri og udstyr og holde rede på alle personel-forhold ombord.

S. Thostrup

Dec 1970

SØVÆRNSORIENTERING NR. 43/70

UKLASSIFICERET

Fiskeriinspektionstjeneste i første halvår

Søværnets fiskeriinspektion ved Jyllands vestkyst er primært sket fra Esbjerg og syd på til den dansk-tyske søgrænse. Den er blevet udført af orlogskutteren BARSØ. Der er kun forekommet én episode i årets første halvdel. Det drejede sig om en tysk rejekutter, der blev advaret på grund af ulovligt fiskeri på dansk territorium.

I perioden fra 5. maj til 2. juni har bevogtningsfartøjet NAJADEN som sædvanlig været udstationeret i anledning af tungefiskeriet. NAJADEN udsejlede 1176 sømil, men observerede intet ulovligt.

Ved Færøerne har inspektionsskibe og -kuttere under inspektion i nævnte halvår udsejlet 17.450 sømil og helikopterne har fløjet ca. 65 timer svarende til en distance på ca. 4.300 sømil.

Inspektionsskibet HVIDBJØRNEN anholdt den 27. januar en engelsk trawler for ulovligt fiskeri 1,3 sømil inden for fiskerigrænsen. Skipperen fik ved retten i Thorshavn en bøde på kr. 40.000 og konfiskeret redskaber og fangst til en værdi af 14.000 kr.

Der blev ydet assistance ved 7 patient-transporter, 3 andre transportere med helikopter, 2 eftersøgninger, 1 bugsering og 1 dykker-assistance.

I Grønland har enhederne i januar kvartal inspiceret området Arsuk-Holsteinsborg og i april kvartal området Kap Thorvalsen-Disko Bugten. Der blev herunder udsejlet 13.646 sømil. Inspektionstjenesten har mødt en del vanskeligheder på grund af de vanskelige storsforhold. Disse synes også at have influeret på fiskeriet, idet der ikke har været så megen fremmed fiskeri-aktivitet som tidligere observeret.

Luftgruppe Vest har i forbindelse med transportopgaver og assistance til Iscentralen bistået fiskeriinspektionstjenesten.

Der har ikke i den hidtil forløbne tid af 2. halvår været konstateret overtrædelser af fiskeri-bestemmelserne.

././.

UKLASSIFICERET

Politiske orienteringsmøder i Forsvaret

Chefen for Søværnet har meddelt Forsvarskommandoen, at han kan tilslutte sig Forsvarets Oplysnings- og Velfærdstjenestes synspunkter om personellet's deltagelse i politiske orienteringsmøder - herunder afholdelse af møder på Forsvarets tjenestesteder. Ønsker herom forudsættes dog behandlet af tjenestestedernes samarbejds/kontaktudvalg, og evt. orienteringsmøder skal tilrettelægges i fritiden.

Det er Chefen for Søværnets opfattelse, at arrangementerne for Søværnets vedkommende i givet fald vil kunne afvikles ved hovedskoler og andre større landetablissemeter, herunder flådestationer, således at også vagtfrit personel fra flådens skibe og kystdefensionens mindre anlæg kan deltage. Det kan ske under anløb af en flådestation henholdsvis under henrejse til en sådan eller nærmeste større etablisserment.

UKLASSIFICERET

Kontrol med påklædningen

Flådestation København har med Flådestationsordre B 4/1970 beordret vagtmestrene/Militærpolitiet i vagterne til at kontrollere, at militært personel i uniform er iført reglementeret udgangsuniform.

Udpassage må kun tillades personel i arbejdstøj, såfremt den finder sted i forbindelse med materieltransporter eller i militær formation under kommando, og for kørende ordonnanser i den beordrede påklædning.

Ikke reglementeret påklædt personel vil blive tilbagevist til tjenestestedet, som underrettes, hvis det er påkrævet. Sammenblanding af civil og militær påklædning er forbudt.

Flådestationen henstiller, at personel fra Marinehjemmeværnet og Kvindeligt Marinekorps, der i uniform passerer vagterne er reglementeret påklædt.

UKLASSIFICERET

Marinestabens organisation

Efter at Søværnets Personelkontor er indgået i Marinestabens Personelafdeling er Marinestaben organiseret i to afdelinger: Personelafdelingen, der omfatter 4 sektioner og Uddannelsesafdelingen, der om-

././.

fatter 3 sektioner.

Marinestabens militære personel, heri indbefattet personel fra Søværnets historiske Sektion og Military Agency for Standardization, omfatter for tiden 36 officerer af A-linien, 29 officerer af B-linien, 3 officerer af reserven samt 19 værnepligtige.

Det civile personel udgør 5 tjenestemandsansatte og 43 overenskomstansatte.

UKLASSIFICERET

Nye toner i britisk forsvarspolitik

Den nye britiske regering, har i en lille hvidbog udsendt supplerende oplysninger om britisk forsvarspolitik 1970. I bogens indledning omtales en række forsvarsområder, som den britiske regering har gjort til genstand for nøjere undersøgelser, herunder de væbnede styrkers øjeblikkelige status og det forsvarsprogram som den nye regering arvede efter den gamle. Endvidere er forsvarsudgifterne blevet revurderet i lyset af de samlede offentlige udgifter. Videre fastslår den britiske regering, at der er 3 hovedområder, hvor der må sættes ind, nemlig:

- at gøre Storbritannien i stand til, inden for landets ressourcer, effektivt at leve op til sin ansvarlighed for bevarelse af freden og stabiliteten i verden.
- at forbedre de væbnede styrkers effektivitet at overvinde Forsvarets personelproblemer og at forbedre forswarets placering i samfundet.
- at etablere og bevare en sund økonomisk baggrund for udvikling og iværksættelse af forsvarspolitikken og forsvarsplanerne for de kommende år.

Britisk sikkerhed hviler på NATOs styrke. Bevarelsen og forøgelse af den militære deltagelse i NATO, har fortsat første prioritet i forsvarspolitikken. Storbritannien vil fortsætte med sine allierede til sikring af de europæiske medlemslande af alliancen, samt at bære en større og mere effektiv del af den fælles forsvarsbyrde. Uden for NATO vil Storbritannien fortsat leve op til sit ansvar for beskyttelse af britiske oversøiske territorier, samt de forpligtelser, som landet i henhold til traktater har påtaget sig. Desuden vil Storbritannien fortsat støtte de Forenede Nationer og andre internationale autoriteter i deres arbejde på at eliminere årsagerne til konflikter imellem nationer, samt at arbejde for nedrustning. Det fremgår tillige, at den nye britiske regering ikke har til hensigt at gennemføre den planlagte tilbagetrækning af styrker fra det fjerne Østen. Den mener, at en tilba-

getrækning vil svække Malaysia og Singapores sikkerhed, og at en fortsat tilstedeværelse af britiske styrker vil hjælpe med til at bevare roen i området.

Den forrige regerings plan om, at lade de store hangarskibe udgå af flådens tal i 1972, ville have medført en alvorlig nedgang i den samlede flådes kapacitet.

Den nye regering vil reducere denne nedgang på to måder:

1. Overfladeskibenes effektivitet vil blive forbedret ved indførelse snarest muligt af et nye sømålsmissilsystem "Exocet".
2. HMS ARK ROYAL vil blive bevaret indtil slutningen af 1970'erne.

Det franske "Exocet" missilsystem er langt fremme i sin udvikling. Forhandlinger har været ført med den franske regering med henblik på etablering af en fransk, britisk produktion.

Under forudsætning af et tilfredsstillende resultat, er det hensigten, at "Exocet" missilsystemet skal installeres i et større antal overfladeskibe i 1970'erne.

Med hensyn til hangarskibene vil HMS ARK ROYAL, og HMS EAGLE forblive i tjeneste til slutningen af 1970'erne. Til den tid forventes planlagte forbedrede våbensystemer incl. "Exocet" at være i flåden eller på vej ind i flåden i et stort omfang. Ligeledes vil de nye krydsere være klar, og i stand til at operere V/STOL-Fly, hvis de fortsatte studier viser, at deres muligheder kan blive effektive og give valuta for pengene. Bevarelsen af ARK ROYAL er ensbetydende med, at ombygningen af HMS LION til helikopterkommandoskib ikke vil blive gennemført. Disse planer betyder tillige, at status for HMS EAGLE ikke vil blive ændret.

Det britiske forsvar omfattede pr. 1. april 1970, et samlet personel tal på 373.000, hvilket var 18.300 eller næsten 5% under det antal, som den foregående regerings forsvarsprogram foreskrev. Denne personelmangel er en følge af for lille tilgang til det samlede forsvar. Tilgang af personel som i året 1966/67 var på næsten 40.000 er faldet drastisk siden og var i 1968/69 helt nede på 28.000. Der kom en velkommen stigning i året 1969/70, hvor tilgangen var på 34.000, hvilket dog var 12.000 for lidt til at opfylde de stillede krav. Den britiske regering har erkendt disse problemer og vil tage skridt til at løse dem ved at gøre tjenesten i forsvaret mere attraktiv og sikre, at den på alle punkter ligger på linie med civil ansættelse, samt at forbedre det militære personels status i samfundet.

Indland kort

Løjtnant Ove Bjørn Wiborg har fået tildelt en portion af "Brede Munthe af Morgenstjernes legat". Det tildeles årligt en yngre officer af artilleri- eller matrostjenesten som anerkendelse for udvist dygtighed. Legatet blev indstiftet 1882.

Den sidste Gallupundersøgelse viser, at 52 procent går ind for Danmarks deltagelse i NATO. 15 procent er imod og 33 procent hører til kategorien "ved-ikke". Sidste år var 45 procent for, 13 imod og 42 procent svarede "ved-ikke".

Som et led i reorganiseringen af Forsvaret er der nu også gennemført en organisatorisk nyordning af den militære forskning. Der er oprettet en forskningstjeneste, der er underlagt Forsvarets Forskningsråd og som skal tage sig af løsning af stillede forskningsopgaver, Forsvarets Forskningsråd bliver herefter koordinerende, blandt andet med hensyn til formulering af opgaver.

70 elever fra Ålborg Maskinmesterskole har besøgt Flådestation Frederikshavn. De så blandt andet isbryderne og driftssektionen.

UKLASSIFICERET

Udland kort

Flotillenadmiral Armin Zimmermann, der var chef for de vesttyske Nordsøstyrker, er blevet forfremmet til viceadmiral og ansat som chef for den vesttyske flådekommando med hovedkvarter ved Flensborg.

Admiral Zimmermann, der nu har afløst viceadmiral K.Hetz, var i sin tid afdelingschef i chefen for enhedskommandoens stab i Karup.

Som ny chef for de vesttyske Nordsøstyrker ansattes flotillenadmiral Hans Helmut Klose, der tidligere var chef for torpedobådsflotillen.

././.

I det sidste årstid har den norske flåde foretaget 125
hjælpe- og redningsaktioner. Omkring 100 fandt sted i Nordnorge og de
fleste var eftersøgninger af fiskefartøjer.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'S. Thostrup'. The signature is written in a cursive style with a large initial 'S'.

S. Thostrup

Dec 1970

SØVÆRNSORIENTERING NR. 44/70

UKLASSIFICERET

Årets søopmåling i Danmark

Opmålingsskibet FYLLA afsluttede sit arbejde i indre danske farvande den 1. oktober.

Hovedopgaven, der bestod i en opmåling af den nordlige del af Østersøens vestlige område mellem Flensborg Fjord og Rødby Havn, blev gennemført som planlagt og var i forsommeren begunstiget af godt vejr.

Under opmålingen fandt man ca. 7 sømil SE for Gammel Pøl en ca. 9 m høj banke, der var ca. 200 m bred og knap 1 sømil lang. Mindste dybden var 19 m. Søkortarkivet har ikke gennem tidligere haft antydninger af denne banke, hvorfor man var tilbøjelig til at tro, at det muligvis kunne være sænket ammunition m.m. Ved en dykkerundersøgelse, der blev foretaget ved Søminevæsenets foranstaltning konstateredes det imidlertid, at banken bestod af større og mindre sten. Efter at dansk opmåling var afsluttet, blev farvandet gennem søgt med magnetiske metoder udført af det tyske opmålingsskib KOMET, som netop har meddelt, at det i nærheden af stenpullen har lokaliseret 11 positioner med sikker magnetisk indikation af metal og dertil 40 med usikre indikationer.

Det viser sig på de gamle opmålingskort fra 1903-1904, at man dengang har haft linierne liggende parallelt med banken og med en afstand af ca. 250 m. Det er forklaringen på, at den først er fundet nu. I tilslutning til FYLLAs område har SKA-7 og SKA-8 målt Bredegrund i munden af Flensborg Fjord og Vejsnæs Flak.

Når rentegningskortene er færdige, er det aftalt, at resultaterne udveksles med Deutsches Hydrographisches Institut, som har målt den sydlige halvdel, således at begge lande vil have et næsten fuldstændigt materiale til rådighed for udgivelse af nyt vestligt Østersø kort.

I Sundet er i fortsættelse af opmålingen fra 1957 blevet opmålt en 2.000 m bred rute mellem Helsingør og Lous Flak, W. om Ven, af hensyn til besejlingen af København med størst mulige skibe. Opmålingen blev udført med 2 Raydist stationer på Strandvejen, en i Vedbæk Havn og en ved Kystens Perle (landstationer skal altid af hensyn til arbejdsklimaet vælges med omhu), og linierne blev sejlet af SKA-7 og SKA-8 med O-både som sidebåde. I Svendborgsund er visse af lodseriet opgivne områder kontrolmålt, og i Roskilde Fjord er 4 m-kurven fastlagt ved Store

././.

Tørvegrund og ved Ølsted Grund.

SKA-7 og SKA-8, der fortsætter med mindre opgaver vinteren igennem, har endvidere virket i Kolding Fjord samt foretaget en kontrol af gennemsejlingsrenden ved Smålandsfarvandet.

Paravanegrejet med slæbelodder er afprøvet i SUND-klassen med godt resultat, og Søkortarkivet har anmodet om, at et fartøj af denne type må blive stillet til rådighed for søopmålingen i Danmark i 1971.

I næste SØVÆRNSORIENTERING bringes en omtale af årets opmåling i Grønland.

TIL TJENESTEBRUG

Nye torpedobåde til flåden

I slutningen af november har Forsvarsministeriet anmodet Folketingets Finansudvalg om en bevilling på ca. 127 millioner kroner til bygning af 4 torpedobåde til flåden, idet ministeriet samtidig har gjort opmærksom på, at der ville følge en yderligere anmodning om bevilling til armering m.v., ligesom det bemærkedes, at der ved ordreafgivelse vil blive søgt option på yderligere anskaffelser.

Baggrunden for dette forslag er en indstilling som Chefen for Søværnet i overensstemmelse med Forsvarschefens materielanskaffelsesplan fremsendte til ministeriet i februar i år. Denne indstilling omfattede bygning af 8 både til erstatning for de forældede og efterhånden udslidte 6 både af FLYVEFISKEN-klassen og til supplerings af den samlede styrke til den i 1960 angivne målsætning på i alt 18 enheder.

I sommerens løb har Marinestaben efter ministeriets ønske til dette udarbejdet oplysninger som grundlag for den nu forelagte bevillingsanmodning om 4 både og dertil knyttet forudsætning om option på et yderligere antal.

Den af Chefen for Søværnet foreslåede bådtype baserer sig på en rapport afgivet af en i efteråret 1967 nedsat arbejdsgruppe, der har repræsenteret Søværnets tekniske og operative myndigheder, og som har samarbejdet med Forsvarets Forskningsråd. Denne rapport, der blev benyttet som grundlag for et af Ørlogsværftet og den tidligere søværnsstab udarbejdet skitseprojekt, giver et detaljeret billede af de krav, som i overensstemmelse med udviklingen må stilles til en moderne torpedobåd i 1970'erne.

I Forsvarskommissionen af 1969 har Chefen for Søværnet i foråret haft lejlighed til at orientere om skitseprojektet. Det følgende er et uddrag af viceadmiralens redegørelse for kommissionen:

disse kampfartøjer til flåden bør stadig betegnes og udrustes som torpedobåde, men senere supplering af armeringen med missiler må påregnes.

Torpedobådene skal sammen med andre skibe anvendes til rekognosceringsopgaver, til bekæmpelse af amfibiestyrker under invasionsforsøg samt til dækning af minelægningsoperationer.

Endvidere kan torpedobådene anvendes til fremskudt minelægning i områder, hvor høj fart er af betydning og begrænset minelast tilstrækkelig.

Med henblik på at opnå dels ringe synlighed, dels gode besejlingsmuligheder i kystfarvande tilstræbes et begrænset displacement, For at kunne løse de naturligt foreliggende opgaver må følgende krav på den anden side opfyldes:

- a. Torpedobådene bør være så sødygtige, at de kan operere under vejrforhold med sø op til styrke 5. (Under hårdere vejrforhold må udnyttelse af instrumenter og våben forventes stærkt reduceret).
- b. Torpedobådene bør have en sådan udholdenhed ved høj fart, at de efter sejlads fra deres udgangspositioner kan sættes ind i et rimeligt tidsrum.
- c. Torpedobådene må være i besiddelse af en armering, som
* under de til bådenes anvendelse svarende vejrforhold -
 - (1) er virksom over for såvel store fjendtlige skibe som mindre amfibiefartøjer og samtidig
 - (2) gør det muligt for bådene at forsvare sig effektivt mod luftangreb, (herunder mod angreb udført ved hjælp af sømålsmissiler).
- d. Torpedobådene må - såvel af hensyn til effektiv, taktisk ledelse fra land eller fra et kommandoskib som til optimal våbenanvendelse - være i besiddelse af et veludviklet kommunikations- og overvågningsapparat.

Det må i forbindelse med kravet om udholdenhed tilstræbes at give bådene rimeligt gode underbringelsesforhold for besætningen.

Endelig må der stiles efter, at bådene skal kunne anskaffes og holdes i drift for en rimelig bekostning.

Søværnet råder for nærværende over mange erfaringer med såvel displacement - som glidobådsbåde. Konklusionen af disse erfaringer er, at en displacementsbåd alle forhold taget i betragtning vil være den bedst egnede bådtype til Østersøforhold specielt under dårlige vejrforhold.

Torpedobåde med denne skrogform vil være i stand til at holde søen længere i relativt dårligt vejr og samtidig bevare deres operative egenskaber, og denne fordel opvejes ikke af, at torpedobåde af glidebåds-typen har større fart under rolige vejrforhold og desuden på grund af deres bredde har bedre indenbords plads og bedre muligheder for våbenanbringelse.

Det fremdrivningsmaskineri, der yder den bedste kombination af høj fart og stor udholdenhed, udgøres af et kombineret gasturbine - og dieselmotormaskineri.

Såfremt det vælges at bygge torpedobådene med stålskrog, vil man samtidig sikre den bedst mulige udnyttelse af rumfanget i skroget, idet der ikke skal opstilles løse brændolietanke m.v., og hermed sikres følgelig en evne til at tage det størst mulige kvantum forsyninger om bord i et givet displacement.

Da der endnu ikke er udviklet luftværnsmissiler med så ringe vægt- og pladskrav, at de kan installeres i torpedobåde, må hovedarmeringen til forsvar mod luftangreb bestå i en moderne kanon i forbindelse med blindskydningsapparat.

Projektet må udstyres med moderne, trådstyrede torpedoer med lang rækkevidde som våben mod store skibe, medens den tidligere omtalte luftværnskanon må anvendes mod mindre mål. Der bør dog i videst muligt omfang træffes konstruktionsmæssige forberedelser med henblik på installation af den eller de missiltyper, der kan komme på tale på et senere tidspunkt. Dette kan gøres, da disse missilers vægt- og pladskrav er nogenlunde kendt.

Det bemærkes, at den optimale armering for en torpedobåd fremtidigt vil bestå af en blanding af sømålsmissiler og langtrækkende torpedoer samt i øvrigt at en god kanonarmering i betydeligt omfang vil forøge chancerne for effektive torpedoangreb.

Med henblik på at kunne gennemføre mineudlægningsoperationer må bådene indrettes med aftagelige mineskiner.

Bestræbelserne på at holde torpedobådsprojektets displacement nede fremmes af valget af fremdrivningsmaskineri. Herudover kan anføres, at man ved at vælge et stålskrog i stedet for et træskrog kan spare en del vægt til skroget. Det skal i denne forbindelse bemærkes, at det tidligere ønske om at anvende træskrog til dels var begrundet i nødvendigheden af at bibringe torpedobådene så gode magnetiske egenskaber som muligt. Disse egenskaber vil imidlertid forbedres alene ved overgangen til gasturbiner i stedet for store dieselmotorer, og hertil kommer mulighederne for forbedring af den magnetiske signatur i skibe ved hjælp

af afmagnetiseringsssløjfer m.v. Anvendelse af stålskrog vil endvidere betyde billigere bygning af skroget samt mindre vedligeholdelsesomkostninger. Hertil kommer, at stålskroget kan sikre en mere effektiv gastæt lukning og kan gøres passende modstandsdygtigt over for sejlad i is.

For at holde driftsudgifterne nede er det fundet ønskeligt i vid udstrækning at automatisere skyts, kommunikationsmateriel m.v. Dette og anvendelse af gasturbiner som hovedfremdrivningsmiddel vil medvirke til at reducere besætningens størrelse.

UKLASSIFICERET

Nyt personelbedømmelsessystem

Forsvarsministeriet har bemyndiget værnscheferne til i indværende år at gennemføre personelsamtaler, efter retningslinier, der er udarbejdet af Chefen for Hæren. Med den givne anledning har Chefen for Søværnet ved Søværnsbefaling nr. 44/70 indskærpet de for Søværnet gældende bestemmelser for meddelelse af bedømmelser. Disse er gennem flere år praktiseret i Søværnet og svarer i store træk til det af Chefen for Hæren foreslåede.

Med henblik på udarbejdelse af generelle retningslinier for personelsamtaler, har Forsvarsministeriet anmodet værnscheferne samt Forsvarets Intendanturkorps og Forsvarets Lægekorps om inden udgangen af februar at fremsætte de udtalelser, som retningslinierne giver anledning til.

Chefen for Søværnet har derfor bedt personelorganisationerne om at udtale sig inden udgangen af januar.

UKLASSIFICERET

Ny kadetuniform næste år

Søværnets Uniformsudvalg har siden sit konstituerende møde drøftet en eventuel ændring af kadetuniformen og mulighederne for en ny sommeruniform.

Til belysning af en ændring af kadetuniformen, har uniformsudvalget sendt spørgeskemaer til eleverne på Søværnets Officersskole. Udvalget har på baggrund af udtalelse fra Kadetforeningen og de tilbagesendte spørgeskemaer drøftet, hvilke muligheder der er for at tilgodese kadetternes ønsker om en ændret uniformering.

././.

Uniformsudvalget forventer på sit næste møde at nå til en endelig løsning på det jakkeklædte personels sommeruniform. Af hensyn til en hurtig løsning har man fundet det mest hensigtsmæssigt med en skjorteuniform fremfor en khakiuniform. Udvalget håber, at den nye skjorteuniform kan være godkendt af Forsvarsministeriet, så den vil kunne være klar til brug næste sommer.

For bluseklædt personel overvejes at lade den nye type undertrøje være dette personels sommeruniform.

Det medfører dog visse vanskeligheder med distinktionering af konstabler og korporaler. Disse problemer søges dog løst snarest.

UKLASSIFICERET

Mineuskadeliggørelsestjenesten

Søminevæsenet har i en redegørelse til Chefen for Søværnet udtalt sig om den fremtidige placering og forhold for mineuskadeliggørelsestjenesten. Chefen for Søværnet er enig med Søminevæsenet i, at mineuskadeliggørelsestjenestens effektive udførelse bedst vil kunne sikres ved at holde de operative, tekniske og administrative funktioner samlet.

Chefen for Søværnet har derfor bestemt, at den faglige tjeneste snarest muligt overføres fra Søminevæsenet til Søværnets Våbeninspektør. De praktiske foranstaltninger vedrørende overflytning af minestrykningsarkiv m.v. aftales direkte mellem de to parter.

Indtil stillingen som næstkommanderende ved Søværnets Våbenskole er besat, skal kommandørkaptajn P.Wessel-Tolvig i forbindelse med tjeneste ved Søværnets Materielkommando yde den nødvendige faglige bistand.

UKLASSIFICERET

Beboelser i orlogsskibe

På samme måde som herhjemme har man i USA ved nybygningsprogrammer til den amerikanske flåde lagt stor vægt på begrebet "beboelighed".

Skibskonstruktørerne har forsøgt at udforme skibenes beboelsesområder så menneskevenligt som muligt med enkeltmands-lukafer eller særskilte faste køjer, adskilte sove-, spise- og opholdslokaliteter samt udsmykning, der alltsammen skulle give sølivet et "landligt" præg.

Der har nu rejst sig kritiske røster, der frygter, at dette vil gå ud over skibets anvendelighed som våbenplatform, bl.a. ved den større silhouet og ved de større distancer om bord mellem opholdsstederne

././.

under normale forhold og klartskibsposterne. Det tilføjes, at med den minimale varslings- tid ved moderne angrebsformer, bør besætningen opholde sig ved våbnet, og at selv det mest hyggelige beboelseskvarter intet er værd på 1.000 favne vand.

Samtidig lægges der vægt på, at besætningens moral tager skade af den megen bekvemmelighed, og at den ikke mere identificerer sig med skibet gennem det robuste liv om bord, som tilfældet var tidligere. Fællesskabet inden for de forskellige kategorier forsvinder også, efterhånden som den enkelte kan trække sig tilbage til ensomheden, og muligheden for kontrol med større dele af besætningen under ét, eksisterer heller ikke i nykonstruktionerne.

Man er i USA klar over, at sådanne tanker er i modstrid med psykologernes teorier om menneskelig trivsel, og det bør da også tilføjes, at problemet her adskiller sig fra det tilsvarende danske ved skibenes og besætningernes størrelse, men det står fast, at US Navy har i sinde at følge den nævnte fornemmelse op og forsøge at lægge mere vægt på skibenes slagkraft end på deres bekvemmelighed for besætningerne.

UKLASSIFICERET

Sammenhold i en brydningstid

Da inspektionsskibet FYLLA for ca. et år siden afsluttede sit togt i Frederikshavn, efter at have været på både Færøerne og Grønland, afholdt den menige besætning en større afslutningsfest, som fandt sted på Tylstrup Kro i Vendsyssel. Til festen var inviteret alle skibets befalingsmænd samt en del pårørende fra nær og fjern. Som et festligt indslag opførtes en usædvanlig vellykket revy. Det var en fornøjelig kulmination på et begivenhedsrigt togt.

Efter at besætningen var spredt for alle vinde, besluttede en kreds af de tidligere orlogsgaster, at det sammenhold, som havde præget forholdet om bord i FYLLA, og som også afslutningsfesten var udtryk for, skulle leve videre, og da etårsdagen for kommandostrygningen nærmede sig, udsendte de en invitation, der omfattede alle - både i og udenfor Søværnet - der dengang bemandede FYLLA, til at give møde på Hotel ÆRØ i Svendborg.

Selve indbydelsen blev effektueret ved udsendelsen af et ekstranummer af "Bødertidende" (navnet på FYLLAs tidligere skibsavis), og som det var udtrykt: "At invitationen gælder lige fra chefen til den menigste menige".

././.

Næsten alle kategorier var repræsenteret; de fleste med damer. Der blev holdt taler og sunget flere sange, hvis oprindelse kunne føres tilbage til tiden om bord i FYLLA. Kl. 2400 afsendtes et signal til FYLLA med alle gode ønsker for det forestående togt.

Inden man brød op, besluttede selskabet énstemmigt, at man til næste år atter ville sætte hinanden stævne på samme tid - og denne gang på Thylstrup Kro.

UKLASSIFICERET

Indland kort

Forsvarskommandoen har bestemt, at der fra medio november udstationeres en ALOUETTE helikopter til disposition for Grønlands Kommando. Den skal primært varetage forbindelsen mellem Flådestation Grønne-dal og Narssarssuaq, men kan herudover også anvendes til eftersøgninger. m.m.

Byggestoppet for offentlige arbejder er lempet så meget, at projektet vedrørende Søværnets udflytning til Korsør kan indledes. Ombygningsarbejderne på depotet er påbegyndt. Det ventes fuldført i løbet af 20 måneder.

Søværnets Eksercerskole har været vært for 20 skoleelever fra Kregme Centralskole. Som et led i emnet "Her bor vi - Frederiksværk Kom-mune" har eleverne skrevet to artikler om eksercerskolen og forsvaret.

Restaureringen i Holmens Kirke er nu så langt fremme, at der igen kan holdes kirkelige handlinger fra den 20. december.

S. Thostrup

MARINESTABEN

dec 1970

SØVÆRNSORIENTERING NR. 45/70

UKLASSIFICERET

Årets søopmåling i Grønland

Søopmålingen Grønland 70 har været etableret fra den 6. april til den 14. oktober. For løsningen af de planlagte opmålingsopgaver har der været stillet en orlogskutter (MAAGEN) og 4 SKA-både til rådighed. SKA-bådene var oplagt ved værfterne i Godthåb og Frederikshåb under tilsyn af Flådestation Grønne dal.

På grund af de senere års voksende iskoncentration i den sydlige del af Grønland, der i øjeblikket er det primære opmålingsområde, har det været nødvendigt at tage hensyn hertil ved udarbejdelsen af opmålingsinstruksen, således at denne omfatter såvel opgaverne i Sydgrønland som alternative opgaver nord for stori sgrænsen.

Inden tilrigningen af fartøjerne var tilendebragt, var iskoncentrationen i de sydlige opmålingsområder allerede så stor, at opmåling i området fra Kap Thorvaldsen og sydefter måtte opgives, hvorfor man overgik til løsning af de alternative opgaver i Nordgrønland, efter klarering af fartøjerne og oplæring af personellet i materielbetjening.

Fiskefjorden, som ligger midtvejs mellem Sukkertoppen og Godthåb, blev opmålt for at konstatere, om det ville være muligt at besejle denne med skibe på 10.000 t for udskibning af visse malmforekomster beliggende i dette område. Det lykkedes at finde en farbar sejlroute, der dog kun kan benyttes, såfremt en passende afmærkning etableres.

På grund af manglende oplysninger om dybderne ved indsejlingen i Evighedsfjorden fra inden-skærsruten Hamborgsund - Kangamiut blev dette område opmålt.

Under 2. verdenskrig opmålte amerikanerne indsejlingen til Søndre Strømfjord. Denne opmåling har imidlertid vist sig ikke at være tilstrækkelig, hvorfor munden af fjorden blev genopmålt. I Egedesminde Havn blev opmålingen af et resterende område fuldført og af hensyn til de store rejeforekomster og deraf følgende fiskeri i området mellem Egedesminde og Christianshåb blev dette farvand opmålt.

Opmålingsfartøjerne har i år tilsammen opmålt 5400 sm.

I begyndelsen af oktober blev de 4 SKA-både oplagt i Godthåb,

././.

som har det sydligste værft, hvorfra man efter de sidste års erfaringer kan være sikker på at få bådene ud ved opmålingssæsonens start uden hindringer af storisen.

UKLASSIFICERET

Nyt personel til slædepatruljen SIRIUS

I dagene 3. og 4. december har der været udtagelse til Slædepatruljen SIRIUS forskole 1971.

Den første dag blev ansøgerne orienteret om tjenesten ved SIRIUS, og de gennemgik læge- og tandlægeeftersyn. Dagen efter var hver mand til personlig høring i antagelseskommisionen, der også tæller repræsentanter for de to andre værn. Fra Hæren var der mødt 13 ansøgere, fra Flyvevåbnet 5 og fra Søværnet 3.

De udtagne ansøgere begynder på forskolen den 11. januar. Under skoletiden skal de deltage i et 5 ugers kursus ved den norske hærs infanteriskole i vinterkrig, skiløb og overlevelse. Forskolen varer 5 måneder og omfatter også nødhjælp, røgdykning, skydning, sprængning og telegrafi.

I midten af maj vil det blive afgjort, hvilke elever, der er egnet til tjenesten. De kommer til at gøre tjeneste ved SIRIUS i Nordøstgrønland fra juli 1971 til august 1973.

UKLASSIFICERET

Minelæggeren LANGE LAND på redningsopgave

Under SMALL PLAY observerede minelæggeren LANGE LAND et rødt faldskærmsblus nord for Tunø i Århus Bugt. Minelæggeren var meget nær positionen og satte kurs mod denne.

LANGELANDs næstkommanderende var kortvarigt om bord i havaristen for at hente nærmere oplysninger. Det viste sig, at skibet var ralsugeren BORDERGLEN af Horsens, der havde fået ral i hoved- og hjælpemotor. Skipperen mente ikke, at skibet var i fare, men havde afgivet faldskærmsblus for at tilkalde slæbeassistance.

LANGELAND forblev dog i nærheden og begyndte plotning af havaristen, da det var blevet helt mørkt og skibet ude af syne. Herunder konstaterede man, at havaristen drev i en sådan retning, at den ville grundstøde på Tunø. Minelæggeren gjorde klar til slæbning, men da der blev sat projektør på skibet, viste det sig, at det var krænget over på

././.

siden og ifærd med at synke. Skipperen og bedstemanden lå på det synkende skib i en lille gummiflåde, og blev bjærget ombord i minelæggeren. Kort efter sank BORDERGLEN. Der blev udlagt en kabeltønde på positionen for vraget. Dette ligger ikke til hindring for sejladsen.

LANGELAND meddelte pr. signal til Søværnets operative Kommando, at BORDERGLEN på intet tidspunkt havde været på sløb. Sløbning blev opgivet umiddelbart før havaristen sank.

UKLASSIFICERET

Søværnets indsats i modstandskampen

Chefen for Søværnet har ved en række skrivelser rettet henvendelse til personel af Søværnet, som var tjenstgørende i perioden 10. april 1940 - 5. maj 1945 med oplysning om, at der arbejdes med samling af materiale vedrørende Søværnets indsats i modstandskampen og med anmodning til de enkelte om at indsende nærmere angivne oplysninger til supplerung af forhåndenværende materiale.

I fortsættelse heraf gennemførtes onsdag den 9. december en række interviews i Marinestaben, hvor et antal officerer udspurgtes af kontreadmiral Lundsteen, kommandør Mørch og orlogskaptajn Salicath.

UKLASSIFICERET

Julepost til Slædepatruljen SIRIUS

Julepost og forsyninger til Slædepatruljen SIRIUS er forlængst blevet nedkastet. Patruljefolkene får dog næppe posten før til jul, for siden oktober har de været på patrulje, og de kan tidligst være hjemme til juleaften. Det kan endda ikke udelukkes, at enkelte først får posten i det nye år, for vejret er meget ustabilt i Nordøstgrønland. De hyppige snestorme kan standse al kørsel i dagevis.

På postflyvningen blev også nedkastet post til Scoresbysund og vejrstation Danmarkshavn. Det var ikke al post, der blev nedkastet. Enkelte sække blev sat af på flyvepladsen Mestersvig og skal køres til patruljens hovedkvarter ved Daneborg med slæde.

I flyvningen deltog personel fra Forsvarskommandoen og Marinestaben for at få et indtryk - omend kort og kun fra luften - af de barske vilkår, hvorunder slædepatruljen udfører sin vanskelige tjeneste.

././.

UKLASSIFICERET

Præmierede forslag

Overmekaniker af 2. grad Gunnar Andersen og overmekaniker af 2. grad Knud Petersen, Torpedostation Kongsøre, har modtaget hver kr. 500,- som præmiering for rationaliseringsforslag. Forslagene vedrører værktøj og måleudrustning til forenkling og forbedring af de daglige torpedoarbejder.

UKLASSIFICERET

Forsvarets Overkommando i Norge

I forbindelse med reorganisering af det norske forsvar er Forsvarets Overkommando etableret pr. 1. december.

Forsvarets Overkommando, der forkortes FO, vil fremover omfatte følgende myndigheder:

Forsvarschefen og Stabschef med en fælles stab.

Generalinspektøren for Hæren med Hærstab.

Generalinspektøren for Søforsvaret med Søforsvarsstab.

Generalinspektøren for Luftforsvaret med Luftforsvarsstab.

Generalinspektøren for Hjemmeværnet med Hjemmeværnsstab.

Forsvarets Overkommando har sæde i Huseby.

UKLASSIFICERET

Indland kort

Ved en lille højtidelighed i Forsvarets Lægekorps har generallægen overrakt "Lægekorpsets skjold" til reservelæge M.Djernes, som anerkendelse for hans indsats i forbindelse med flyulykken på Myggenæs.

Landsprovsten i Grønland har takket Grønlands Kommando for medvirken ved Sydgrønlands kirkedag. Han udtrykker håb om, at kommandoen også vil medvirke ved højtidelighederne næste år i anledning af 250-årsdagen for Hans Egedes ankomst til Grønland.

Inspektionskutteren MAAGENS besætning har fået udbetalt i alt kr. 2.000 i bjærgeløn for assistance til et færøsk skib, der var i vanskeligheder.

././.

Efter tre eftersøgnings- og redningsaktioner med deltagelse af hjemmeværnsfartøjerne MHV 55, 66 og 73, har Chefen for Søværnets operative Kommando udtalt sin påskønnelse af Marinehjemmeværnets indsats.

Undervandsbåden NORDKAPEREN hejser kommando den 22. december. Prøverne ved Orlogsværftet er forløbet tilfredsstillende. Det er NAR-HVALENS rutinerede besætning, der nu skal sejle båden under de operative forsøg.

Tre repræsentanter for Schule der Bundeswehr für Innere Führung har aflagt besøg ved værnenes kursuscentre. De fik forevist Søværnets Kursusinstitution og fik en orientering om kursusvirksomheden i Søværnet.

UKLASSIFICERET

Udland kort

Den svenske marine har bestilt 12 torpedobåde af SPICA-typen på Karlskronaværftet. De koster uden udrustning og gasturbiner 134 millioner svenske kroner. Turbinerne leveres af Rolls Royce.

Et ministerielt udvalg har indstillet til Stortinget, at der købes 10 redningshelikoptere til 120 millioner kroner. I forvejen er der bevilget penge til tre af dem. Der er endnu ikke truffet bestemmelse om typen.

Grækenland har modtaget to amerikanske ministrygere. Det er den første levering af flådeenheder, siden USA indskrænkede våbenleverancerne til Grækenland.

UKLASSIFICERET

SØVÆRNSORIENTERING

Dette nummer - 45/70 - er årets sidste SØVÆRNSORIENTERING. På grund af jule- og nytårsdagene kommer næste nummer først i anden uge af januar.

././.

UKLASSIFICERET

Chefen for Søværnets nytårshilsen

Til alt personel i Søværnet, militært såvel som civilt samt Marinehjemmeværnet og Kvindeligt Marinekorps sender jeg mine bedste hilsener i anledning af årsskiftet, idet jeg udtaler min påskønnelse for vel udført tjeneste i det forløbne år.

Et rigtigt glædeligt nytår ønskes Dem alle og Deres familier.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'S. Thostrup'. The signature is written in a cursive style with a large initial 'S'.

S. Thostrup